

Večernik

Leto IV. (XI.), štev. 74

Maribor, torek 1. aprila 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Nevarna notranje-politična doba v Nemčiji

PROGRAM DR. BRÜNINGOVEGA KABINETA. — POLOŽAJ VLADE VSE PREJ KOT ROŽNAT. — NEZA UPANJE INOZEMSTVA.

BERLIN, 1. aprila. Nova državna vlada je imela včeraj popoldne pod predsedstvom državnega kancelarja dr. Brüninga svojo prvo sejo, ki je bila predvsem posvečena sestavi temeljnih smernic vladne deklaracije. Kakor se zatrjuje, se bo vlada programatično bavila v prvi vrsti z važnimi agrarnimi in finančnimi vprašanji.

Položaj novega kabineta nikakor ni trden. Gotovo je, že, da je napovedala novi vladi socialna demokracija boj. Socialisti tvorijo skupno s komunisti in ekstremnimi narodnimi socialisti (Hitlerjevci) zelo nevarno opozicijo, ki jo lahko vsak trenutek okrepe še nemški nacionalci pod Hugenbergom. Stališče slednjih je še popolnoma nejasno. Vsa

znamenja govore za to, da je nastopila v Nemčiji nevarna notranje-politična doba. Na eni strani se še ni polegel boj nemških nacionalcev proti Youngovemu načrtu in poljski likvidacijski pogodbi, na drugi strani pa komunisti vedno bolj izpodkopljujejo tla socialnim demokratom.

Vsekakor je položaj tak, da sedanji vladi nikakor ni mogoče prorokovati dolgo življenje. Vrh tega Brüningov kabinet tudi v inozemstvu ne uživa pričakovane zaupanja. Inozemska diplomacija namreč zelo obžaluje padec Müllerjeve vlade, ker je ravno ona srečno rešila celo vrsto vprašanj, ki so bila za Nemčijo življenjskega pomena.

Zbližanje Jugoslavije in Poljske

Kakor poroča »Gazeta Warszawska«, se je vršil v Varšavi nedavno kongres delegatov vseh poljsko-jugoslovenskih društev. Kongres je sklicalo Društvo prijateljev Jugoslavije na Poljskem. Namen kongresa je bil, pospešiti zблиžanje med Jugoslavijo in Poljsko. Kongresu so pred sodelovali prokurator Vožnjak iz Poznania, urednik Kneblevski in profesor Wilariovič. Udeležil se ga je tudi jugoslovenski poslanik v Varšavi Lazarevič, ki je imel govor, v katerem je iznesel glavne smernice sodelovanja med obema državama. Poljski delegati Vožnjak iz Poznania, Karbezi iz Lvova, Psarski iz Katowic, Frančič iz Krakova in Kneblevski iz Varšave so podali poročila o delovanju posameznih društev. Profesor Benešič iz Zagreba, znani veliki prijatelj Poljske, ki je sedaj imenovan za kulturnega delegata pri jugoslovenskem poslanstvu v Varšavi, je imel v poljskem jeziku referat o tem, kako treba delati na zблиžanju Poljske in Jugoslavije. Povdaril je, da ima prijateljstvo obeh držav in narodov realno osnovo, dasi so v izvestnih momentih politične prilike obeh držav bile različne. V Beogradu obstoja na vseučilišču stolica za poljski jezik, tudi na drugih jugoslovenskih vseučiliščih so poljski lektorati. Akademski mladina Jugoslavije je začela obiskovati visoke šole na Poljskem in obratno. To bo okrepilo kulturne vezi med Poljsko in Jugoslavijo.

V nadaljnji razpravi kongresa je bil sprejet predlog profesorja Hilaroviča, da se izvoli posebni odbor, ki bo vpostavil zvezo med posameznimi poljsko-jugoslovenskimi društvi na Poljskem. V odboru so novinar Kneblevski, profesor Hilarovič, prokurator Vožnjak, novinar Mihalški, svetnik Mereš, prof. Benešič, Psarski, Karhezi in Frančič.

Razveseljivo je dejstvo, da tudi na Poljskem prodira vedno bolj in bolj orientacija v slovanski smislu, o kateri smo zlasti mi v našem listu že ponovno pisali. Že v mednarodnem političnem življenju se je Poljska tekom zadnjih let krepko naslonila na obe glavni slovanski državi centralne Evrope, Češkoslovaško in Jugoslavijo, ki sta obenem glavna stebra Male antante. Na raznih evropskih konferencah in zlasti v zasedanjih Društva narodov se je ta solidarnost tekom zadnjih let, zlasti tekom lanskega leta, v odlični meri pokazala in tudi prešla svojo ognjeno preizkušnjo. Enotna politična linija zlasti v vprašanih srednje Evrope, v vprašanih politike napram Madžarski, v vprašanih gospodarske politike, reparacij itd. je Poljska trdno stala ob strani Male antante, posebno, kjer je šlo tudi za interese Jugoslavije in Poljske.

Že povodom lanskih velikih jubilejnih prireditev na Poljskem, velike vsepoljske razstave v Poznaniu, vsesokolskega zleta itd. pa so se pričele utrjevati tudi medsebojne kulturne vezi med obema narodoma in državama. Trebalo je, dati ideji zблиžavanja konkretno, trdno podlago v stvarni formulaciji dela na čim

Izvozna pogajanja med Madžarsko, Jugoslavijo in Rumunsko

BUDIMPEŠTA, 1. aprila. Kakor poročajo listi, se je po dolgotrajnih pogajanjih končno vendarle posrečilo doseči med Madžarsko, Jugoslavijo in Rumunsko sporazum za izvozni monopol za agrarne izdelke. V vsaki državi bo ustanovljena izvozna družba z delniško glavnico 100 milijonov, pri kateri pa bo udeležena vsaka od treh držav z 90 odstotki. Izvozna družba bo kupovala v dotični deželi žito od producentov in bo skušala doseči na svetovnem trgu boljše cene.

Japonska sprejela ameriške predloge

TOKIO, 1. aprila. Vlada je odobrila od zunanjega ministra predlagane nove instrukcije za japonsko delegacijo na londonski brodomni konferenci. Gre več ali manj za odgovor na ameriške predloge. Po seji kabineta je odšel ministrski predsednik Hamaguci k cesarju, da izposluje od njega sankcijo. Kakor se zatrjuje v poučnih krogih, so Japonci sprejeli ameriške predloge z neznatnimi pridržki, ki pa za brodomno konferenco ne predstavljajo nobenih komplikacij. Časopisje splošno hvali spravljivo stališče japonske vlade.

Nesreča nemškega parnika v danskih vodah

BERLIN, 1. aprila. Kakor se poroča iz Kodanja, se je nemški tovorni parnik »Königstein« severno od Walberga na potu v Oslo ponesrečil. Na parniku je razen drugega blaga še 150 avtomobilov. Moštvo se je rešilo na ladje, ki so bile v bližini. Vendar pa trenutno ni nobene nevarnosti, da bi se ladja potopila.

večjem zблиžanju tudi na kulturnem polju. S kongresom v Varšavi je storjen v tem pogledu prvi večji korak, ker se bo de na podlagi sklepov kongresa delovanje vseh poljsko-jugoslovenskih društev na Poljskem in tudi v naši državi usmerilo v enotni tir.

Da bo zблиžanju obeh držav na političnem in kulturnem polju neizogibno sle-

Spomenik grškim junakom

ATENE, 1. aprila. Včeraj je bil tukaj z velikimi svečanostmi položen temeljni kamen za spomenik grškim junakom, ki so padli v osvobodilnih bojih l. 1821. Slavnostim je prisostvoval tudi predsednik republike Zaimis. V vseh cerkvah so se vršile pri tej priliki službe božje.

Dijaška kuhinja v Mariboru

ki je glavna opora našega revnega dijaštva na mariborskih srednjih šolah, je imela včeraj pop. svoj občni zbor ob žalpičli udeležbi članov. Odbor je razgrnil sliko društvenega delovanja, ki je obenem slika bede med mariborskimi srednješolci. Krog 1500 dijakov poseča letos gimnazijo, realko in obe državni učiteljski. Umevno, da s številom dijaštva sploh narašča tudi število revnih dijakov. Predsednik je v svojem poročilu poleg tega še ugotovil, da so perspektive društva za bodoče slabše, ker ni pričakovati podpor od korporacij, ki so se premestile v Ljubljano ali pa spremenile svoj delokrog. V preteklem društvenem letu je imelo društvo 141.663,35 Din dohodkov in 99.178,18 Din izdatkov, kar je z izjemo 720 Din vse šlo za prehrano dijakov. Lani sta dobivala v Dij. kuhinji hrano 102 dijakov, letos pa dobiva 92 dijakov 383 obedov in 229 večerij tedensko, kar je stalo že doslej 54.377 Din. Glavni viri dohodkov so že dolgo vrsto let isti: Ferkova ustanova, mariborska mestna občina, doslej tudi okrajni zastopi in mariborska oblast, kar pa bo letos odpadlo, ter mariborska Posojilnica, ki sama da dvakrat toliko ko vsi ostali zavodi skupaj. Z ukinitvijo oblastne samouprave in okr. zastopov je društvo izgubilo krog 26.000 Din stalnih dohodkov. S tem se bo lanski prebitek že letos za polovico znižal in v l. 1930-31 popolnoma porabil, če ostane število podpirancev približno isto. Da obrne Dijaška kuhinja pozornost socialno čutečega občinstva

dilo tudi tesnejše sodelovanje na gospodarskem polju, da bo čimprej prišlo do potrebnih gospodarskotrgovskih pogodb itd., o tem ne dvomimo, zakaj baš to je največja in najnujnejša potreba. Zato treba iskreno pozdravljati vsak korak, ki vodi do uresničenja velikega cilja: popolnega zблиžanja in sodelovanja obeh držav; Poljske in Jugoslavije.

nase, je izdala brošuro »Maribor za svoje dijaštvo« in jo razposlala širom bivše mariborske oblasti. Skoro vsi, ki so jo dobili, so se odzvali in žrtvovali po svojih močeh za naše dijaštvo. Našli pa so se celo nekdanji podpiranci ter maloštevilni premožni Slovenci, ki so sami v dijaških letih otepali revščino, pa so vendar vrnil knjižico. V bodoče bodo morale po vzgledu mariborske občine, ki je tudi letos dala 15.000 Din, tudi druge občine v mariborskem okrožju, morali pa bodo tudi vsi denarni zavodi prispevati redno zneske dijaški kuhinji. Ne sme se goditi, da bi bil odličnim učencem z dežele samo radi revščine dostop v srednje šole zaprt. Saj je znano, da prihajajo baš z dežele največini najboljši dijaki. Pri volitvah je bil izvoljen v celoti dosedanji odbor pod predsedstvom g. dr. V. Kaca.

2. IV. - SOČI - STABAT MATER - 2. IV.

Se vedno posledice prejšnje zime.

Kakor je znano, je zima 1928-29. povzročila po Slovenskih gorah obilo škode na trsu in sadnem drevju. Ponekod je bil lanski pridelek vina in sadja zaradi tega izredno majhen. Posledice te elementarne katastrofe pa so se v zadnjih izrazih pričele kazati šele sedaj. Mnogo trt in sadnega drevja, ki je lani še ozelelo z naporom poslednjih sil, se je sedaj popolnoma posušilo. V nekaterih sadovnjakih bo kar vsako drugo ali tretje drevo treba posekati.

Nezgoda pri delu.

Šivilja Marija D. v tekstilni tovarni Kokra je včeraj dop. manipulirala pri pri krojevalnem stroju tako neprevidno, da ji je odrezalo košček levega kazalca.

Konji so se splašili.

včeraj krog 5. ure pop. hlapcu zadrage za brezalkoholne pijače Vinku Kožuhu, ko je v Volkmerjevi ulici nakladal zaboj s sodavico. Zdirjali so proti Grajskemu trgu in od tam v Grajsko ulico, kjer jih je ustavil neki pasant. K sreči se ni zgodilo nič hudega. Baj se se splašili konji, ker je enega izmed njih odrgnil neki fant z malim vozičkom.

Karambol.

V Stolni ulici se je včeraj dop. neki kolesar zaletel v motocikl g. Fr. Bubna, velep. v Novivasi. Zgodilo se k sreči ni nič hujšega, le sprednji del kolesa je dobil osmerko.

Ukradeno kolo.

Trgovskemu slugi Jožefu Jagru je bilo sinoči krog pol 20. izpred gostilne Povodnik na Rotovškem trgu ukradeno kolo v vrednosti 1600 Din.

Tatvine v kavarnah.

V nedeljo dop. je bil kavarnarju Ivančiču v Melju iz stranske sobe kavarne ukraden krznani ovrtnik v vrednosti 500 Din, istega dne popoldne pa v isti kavarni tovarnarju perila Verdniku palica s srebrnim ročajem v vrednosti 400 Din. — Sinoči pa je bila v drugi kavarni ukradena površna suknja g. dr. K.

Razne nezgode.

V tekstilni tvornici v Jezdarski ulici se je pri delu zgrudila 21letna deklica Katia Zmazek. Ponesrečenko so odpremili z rešilnim vozom v bolnico. — S prsti leve roke je prišla v šivalni stroj 22letna šivilja Marija Divjak. Odtrgalo ji je dva prsta leve roke. — Na železniškem prevozu na Tržaški cesti je vsled karambola z dvema kolesarjema padel 25letni steklarski pomočnik Benjamin Kolerič in si pri padcu močno pretresel možgane. Prepeljali so ga v bolnico.

Velika kavarna.

954

2 kabaretna večera
danes v torek 1. 4. in jutri v sredo 2. 4.
s popolnoma novim snaredom.

Naš Glavni trg

VPRAŠANJE ZAZIDAVE JUŽNE FRONTE NOVEGA DELA. — ZA IN PROTI TRŽNICI. — PREUREDITEV TRGA.

V času, ko je nastalo današnje mariborsko središče, je prevladovala nad vsem drugim tendenca zidanja človeških bivališč na čim manjšem prostoru, ki se je lahko obdal z visokimi in trdnimi obrambnimi zidovi in stolpi. Vsako tedanje mesto je bilo torej obenem tudi trdnjava, zato je razumljivo, da na široke ulice in prostrane trge nihče ni mislil. Ker je pa sistem hiš, ulic in trgov ostal v mariborskem središču še do dandanes skoraj dočela nespremenjen, je tesnoba novodobnim potrebam povsod in ob vsaki priliki na poti. Ta sistem pa se tudi sedaj in naenkrat ne more spremeniti, ker bi za to bile potrebne stotine milijonov privatnega in občinskega kapitala. Kljub temu pa mora biti merodajna pri vseh spremembah in novih delih v tem središču le tendenca po regulaciji, razširitvi in modernizaciji.

Ker smo mesto, v katerem se je v vseh dobah in še prav posebno v popravni v gradbenem oziru veliko grešilo, se bojimo, da se bo grešilo tudi sedaj, ko se na občini odloča važna zadeva bodoče usode najvažnejšega centra naše mestne sredine, t. j. našega novega dela Glavnega trga. Pred vsem pa mislimo tu na zazidavo južne fronte tega trga, ki stoji pred realizacijo ali pa odgoditvijo in infinitum. Za gradbeno dovoljenje sta tu zaprosila gg. Zlatič in Berg, ki nameravata zgraditi med Osetovo hišo in Državnim mostom dvoje velikih in modernih trnadstropnih trgovskih in stanovanjskih stavb. Ker pa je prvi prostor, poleg mostu, last mestne občine, je bilo treba najprej prositi tudi za odkup stavbišča in spremenitev regulacijskih načrtov, ki so s tem v zvezi.

S to zadevo se je pečal tudi že mestni občinski svet, a je zaenkrat še ni rešil, temveč jo je vrnil odkupu, da izdela proračun stroškov za novo regulacijo. Dasi se s to natančnostjo in previdnostjo merodajnih faktorjev popolnoma strinjamo, vendar se bojimo, da ne bi prišlo do kakih sklepov, ki bi bili v očitem nasprotju z interesi lepega izgleda in zaokrožitve mestnega središča, kajti zazidava te juž-

ne fronte novega dela Glavnega trga je tako nujna in potrebna, da bi se ne smela prav nič odlašati in odgajati. Če bi se sedaj iz kateregakoli vzroka odbila prošnja za odkup in gradbeno dovoljenje, bi se vsled svojstva tamkajšnjega terena lahko zgodilo, da bi ta del ostal še desetletja nezazidan in bi še znanprej dajal središču mesta izgled provincijalizma in skrajne zanemarjenosti. Zato je neobhodno potrebno, da se ta odločitev čimboli pospeši in reši v absolutno pozitivnem smislu, ne glede na kakršnekoli eventualne regulacijske stroške.

Če se tedaj zazida južna fronta tega novega dela Glavnega trga, bo s tem mestno središče zelo veliko pridobilo. Ves izgled bo drugačen kakor je sedaj spričo starih polpodrtih bajt in globokih udrtin. S tem v zvezi se je pa nujno treba dotakniti tudi vprašanja usode samega trga kot takega. Nedavno se je v »Večerniku« oglasil neki inženjer, rodom iz Maribora, ki pa živi na tujem in je predlagal, naj bi se na novem delu Glavnega trga zgradila mestna tržnica, o kateri je bilo pri nas že toliko govora. Njegovi predlogi so bili sicer tehtni, posebno z ozirom na to, da je Glavni trg zares središče Maribora, vendar pa se nam zdi, da bi bilo zelo škoda, ko bi se ta edini večji trg zazidal s poslopjem, ki tja nikakor ne spada. Po našem mnenju je namreč neobhodno potrebno, da ta trg ostane, a prav tako neobhodno potrebno je tudi, da se čimprej, posebno pa po zazidavi južne fronte, preuredi v nizek nasad z rondoji cvetic.

Po zazidavi južne fronte in po ureditvi rondojev, bi dobili tam najlepši prostor za postavitev kakega spomenika, n. pr. spomenika kralju Petru Velikemu. Tako bi središče Maribora postalo zares prikopno in velikomestno, posebno če bi se potem v dogledni bodočnosti aplaniral in pred vsem dvignil tudi stari del Glavnega trga. Preureditev v tem smislu pa naj bi se izvršila po sporazumu in s sodelovanjem mestne občine in Olespevalnega društva.

navadno simpatično sprejelo ta čin. Letošnja vpriporitev pa tudi res zasluži pozornost, osobito še zaradi odlične Gilde graške primadone ge Tinke Wesel-Polla. Ga Wesel-Polla je pevka visokih kvalitet z zvonko jasnim, čistim, obsežnim in do skrajnosti prefinjenim glasom. Posebno velika pa je tudi njena dramatična moč. Njena prisotnost je močno uplivala tudi na ostale, domače pevce. G. Franjo Neralič je kot Rigoletto pokazal toliko obsežne pevske sile, kakor ne zlepa v kateri drugi vlogi, a učinek petja je povečal tudi z globoko igro tragične norčeve usode. Pevsko in tudi igralsko simpatično je podal G. Stjepan Ivelja vojvodo Mantovanskega, čeprav je za trojico Wesel-Polla, Neralič, Kovičeva malo prešibak, kajti tudi ga. Vida Kovičeva se je kot Maddalena izkazala v polni pevski formi odlično napredujoče altistke velikega obsega. Potrudili so se pa tudi ostali, posebno gosp. Pavle Kovič kot Sparafucile, ki postaja vedno boljši pevec. Ugodno je s svojim glasom presenetil debutant g. Matija Trstenjak kot grof Monterone. Pokazal je, da ima vse predpogoje za dobrega pevca, le da je na odru še negotov in neodmač. Ostali: Jože Vlah (Marullo), Ljuba Čepičeva (Giovanna) itd., so dokaj častno rešili svojo nalogo. Veliko zaslugu pa so si za uspeh »Rigoletta« pridobili tudi dirigent gosp. Lojze Herzog, pomnoženi orkester in zbor. Škoda je le, da se zaradi gmočnih težav ni mogla nadomestiti zastarela Mitrovičeva inscenacija z bolj okusno in moderno. — r.

Udruženje nižjih državnih uslužbencev v Mariboru

vabi vse člane nižjih državnih uslužbencev na redni letni občni zbor dne 6. aprila ob 10. dop. v prostorih hotela Orel (planinska soba), Grajski trg, z običajnim dnevnim redom. Ker je občni zbor velike važnosti za člane, ki nimajo vpogleda v društveno poslovanje, odbor ponovno prosi, da se ga tovariši in tovarišice v polnem številu udeležijo. Odbor. —

Mariborski in dnevni drobiž

Našim naročnikom!

Današnji številki smo priložili položnice. Cenj. naročnike prosimo, da nam naročnino v kolikor bi ne bila še poravnana, čimprej poravnajo. Pri tej priliki prosimo vse zamudnike, ki zadnje mesece niso naročnine poravnali, da to nemudoma store, ker bi bili sicer primorani, da jim list ustavimo.

UPRAVA.

Iz okrajnega cestnega odbora mariborskega.

Včeraj pop. je imel upravni odbor sejo, v kateri je vzel na znanje odobritev posojila v iznosu 1.300.000 Din, ki se bo najelo pri Oblastni hranilnici po 9% obrestih in proti desetletni amortizaciji. 500.000 Din se bo porabilo za Dravski most pri Dupleku, 800.000 Din pa za dograditev cest, zlasti one skozi Sv. Peter. Upati je, da se bo mogel del tega posojila porabiti že tudi za pričetek zgradnje nove pohorske ceste od Reke proti Mariborski koči, tako da bo se že letos zgradilo vsaj 3 km te ceste. Za dupleški most je potrebna še večja množina lesa in se je dobava poverila g. Retzerju v Sv. Lenartu v Slov. gor. — Vprašanje cestarijev ni zadovoljivo rešeno, ker so prevzeti pač cestariji banovinskih, ne pa tudi onih bivših okrajnih cest, ki so zdaj v kategoriji občinskih. Upravni odbor je sklenil zaprositi pri banski upravi, da se prevzamejo tudi ti cestariji. —

Ustanovitev Kluba ljubiteljev Kozjaka.

Iz večkrat očitanege dejstva, da smo Slovenci vseh enajst let po osvobojenju vse preveč zanemarjali svoje obmejne planine in sploh severno državno mejo, se je rodila akcija za ustanovitev posebnega odseka SPD, Kluba ljubiteljev Kozjaka »Meja«. Ta akcija je sedaj dozorela do uresničenja in v nedeljo dne 6. t. m. se bo ob 10. uri dopolne vršil v restavracijski sobi Narodnega doma prvi ustanovni sestanek. Klub bo, kakor omenjeno, odsek mariborske podružnice Slov. Planinskega Društva in njegova glavna naloga bo prirejati redne izlete na našo mejo, v prvi vrsti na Kozjak in obmejne planine nad Dravo. K sestanku in sodelovanju se vabijo vsi, ki jim je do planinstva in obmejnega narodnega dela.

Pozabljena parcela.

Na seji upravnega odbora okrajnega cestnega odbora mariborskega je bil ugotovljen zanimiv slučaj: ko je svoj čas državna uprava po prevzemu Južne železnice in njenih objektov popisovala in prevzemala tudi parcele, ki so bile last južne železnice, je iz popisa izostala mala parcela v trikotu med delavnicami, cesto Maribor-Limbuš in cesto, ki se blizu prehoda čez železnico v Studencih odcepi proti Radvanju, ter je ta parcela še danes last južne železnice. Državna oblast bo morala vprašanje čimprej urediti, ker je parcela potrebna za razširjenje ceste Maribor-Limbuš, ki je na tem ostrem ovinku nujno potrebno. —

Nalezljive bolezni v Mariboru.

Mariborskemu mestnemu fizikatu so bili od 22. do 31. marca prijavljeni 3 slučaji oboletosti na nalezljivih boleznih in sicer 1 slučaj škrlatinke in 2 slučajja šena.

Izboljšanje ceste po Ščavniški dolini.

Cesta, ki vodi iz Križevcev pri Ljutomeru skozi Ščavniško dolino proti Gor. Radgoni, je bila v zadnjem času v tako slabem stanju, da se je moral v jeseni celo ukiniti redni avtobusni promet. Te dni pa je bila ta cesta temeljito popravljena, posuta in izravnana, tako da je zopet popolnoma uporabna. Tudi avtobusni promet med Ljutomerom in Gornjo Radgono se je zopet otvoril.

Sprejem gojencev v nižjo šolo vojne akademije.

Uprava nižje vojne akademije v Beogradu sprejme v tekočem letu v nižjo šolo vojne akademije 300 mladeničev v starosti 16 do 21 let, ki so dovršili zrelostni izpit realke ali gimnazije ali najmanj 6. razred z dobrim uspehom. Isto tako se sprejme v omenjeno šolo 300 mladeničev v starosti 14 do 15 let, ki so dovršili 4 razrede realke ali gimnazije s končnim izpitom. Rok za vlaganje prošnje poteče 5. avgusta. Natančnejši spremenjeni pogoji so interesentom na vpogled med uradnimi urami v mestnem vojaškem uradu v Mariboru. Slomškov trg.

Prišel je pogledat, kako se godi materi.

Pretekli teden je socialno-politični urad mestnega magistrata odpravil v deško vzgajališče v Ljubljani dva malopridna dečka, brata Rajmunda in Maksa J. Sinoči je mater iznenadil mlajši Maks, ki jo je primahal domov kar v domači obleki. V Ljubljani se je izmuznil iz zavoda in si poiskal pot na kolodvor, kjer se mu je posrečilo priti na peron. Tam je iskal vlak proti Mariboru. Slučaj je hotel, da ga je spoznal sprevednik iz Maribora, ki si ga je zapomnil, ko je spremljal zadnjič vlak z obema dečkoma v Ljubljano. Le-ta ga je, kakor pripoveduje deček, vzel seboj in tako je prišel deček v Maribor nazaj, ne da bi imel beliča v žepu. Materi je zagotavljal, da je vzrok njegovega nenavadnega povratka ta, da vidi, kako se doma godi materi. Vrnjen je bil zopet v zavod. —

Pasja nadloga v parku.

V mestnem parku, zlasti na Jugoslovenskem trgu, se zadnje dni klati izredno veliko število psov brez voditeljev in nagobčnikov, ki delajo na mladih cvetličnih in drugih nasadih, kateri so ravno kar v brstenju, veliko škodo. Treba bo proti tej nadlogi primerno ukreniti. —

Ukine le invalidskega uradovanja ob nedeljah in praznikih.

Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Mariboru sporoča vsem svojim članom ter ostali javnosti, da so uradne ure s 1. aprilom naprej do preklica vsak ponedeljek, sredo in soboto od 9.—11. dop. Rotovski trg 1, pritišču, v poslopiju mestnega magistrata. V nujnih slučajih se lahko člani zgledajo pri tajniku g. Martinu Pravičiču v njegovih privatnih prostorih, Slomškov trg št. 14.

V Beogradu je nad 5000 praznih stanovanj in lokalov.

Na zadnjem občnem zboru hišnih posestnikov v Beogradu se je poudarilo, da je kriza hišnih posestnikov tam mnogo večja, kakor se splošno misli. V Beogradu je sedaj praznih okoli 5000 stanovanj in lokalov; zadolženje beograjskih hišnih posestnikov pri državni hipotekarni banki presega 800, z neplačanimi anuitetami okoli 200 milijonov dinarjev. Inabulirani dolgovi na nepremičnine v Beogradu znašajo v zadnjih štirih letih okoli 2 milijardi dinarjev, a zaostanek na davkih okoli 250 milijonov dinarjev. V težkem položaju so posestniki starih in novih hiš. Kriza posestnikov mnogo vpliva na splošno krizo kredita, ker so nepremičnine najsigurnejša podlaga za kredit. —

Najdena monštranca.

Dne 8. januarja so pri snajenju greznice stranišča na kolodvoru Dravograd-Meža, sre s Slovenigradec, našli na dnu malo monštranco za relikvije. Monštranca je iz medu; svojčas je bila pozlačena, a je zlata prevleka skoro povsem izginila, ker se je monštranca že kakih 10 let morala nahajati v greznici. Na desni spodnji strani monštranca je mal kip sv. Florijana. Monštranca se začasno hrani pri žandarmerijski stanici v Dravogradu. Interesentje, osobito duhovniki, se opozarjajo, naj si stvar ogledajo in se, če monštranco prepoznajo, javijo sodišču v Slovenigradu. —

Prva letošnja tombola.

Priprave za tombolo, ki jo priredi v nedeljo 6. t. m. Slov. žensko društvo v Mariboru v prid počitniške kolonije na Pohorju, so končane. Članice so zbrale zelo veliko število lepih in koristnih predmetov. Hvaležno moramo omeniti vse naše domače tvrdke, ki so, upoštevaje svrhu tombole, nad vse radodarno prispevale k zbirki dobrih stvari. Posebnost naše tombole tvorijo tokrat okusna ročna dela, ki so jih izdelale in podarile v ta namen naše marljive članice, da prispevajo še na ta požrtvovalni način k naši zbirki v prid počitniške kolonije. Dela razstavimo danes v izložbenem oknu tvrdke Šoštarčič — nekatere druge predmete med drugim tudi psiho, — ki je del glavne tombole — pa pri tvrdki V. M. Barešič & Co. (Scherbaumov paviljon). Kompletno oprave nam žal vsled pomanjkanja prostora ni mogoče izložiti. Karte po 2.50 Din se dobijo v predprodaji pri vseh naših trafikah. Prihajamo s prošnjo do širše javnosti, da marljivo posega po kartah. —

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

B. Torek, 1. aprila ob 20. uri »Rigoletto« ab. B. Gostovanje ge. Tinke Wesel-Polla. Sreda, 2. aprila. Zaprto. Četrtek, 3. aprila ob 20. uri »Takrat v starih časih« ab. C. Kuponi. Gostovanje gdč. Marice Lubejeve. Zadnjikrat. Petek, 4. aprila. Zaprto. Soboto, 5. aprila ob 20. uri »Koncert Brandl-tria. Za dijaštvo. — Ob 20. uri »Koncert Brandl-tria«. Ab. A. Iz mariborskega gledališča. V četrtek, 3. t. m. se bo vršilo brezplačno zadnje gostovanje priljubljene subrete zagrebškega gledališča gdč. Marice Lubejeve v prirčni Stolzovi opereti »Takrat v starih časih« za ab. C. — V soboto, 5. t. m. koncertira ob 16. uri za dijaštvo pri najnižjih cenah, za ostalo občinstvo pa ob 20. uri znameniti Brandl-trio, ki je pred kratkim nastopil z najlepšim uspehom na Dunaju in v Gradcu ter je tudi že v letošnji sezoni našel mnogo odobravanja s svojim koncertom v marib. gledališču. Spored je zelo zanimiv in popolnoma nov. Ab. A. — Skušnje za znamenito domače delo, Novačanovega Hermana Celjskega, se nagibljejo h kraju in se bo vršila premijera v najkrajšem času. Opozorjamo že danes na ta gledališki dogodek.

Rigoletto

S svojimi globokimi dramatičnimi pretresljaji v dejanju in v večno sveži glasbi, je Verdijeva opera »Rigoletto« eno izmed onih del, ki so suvereno premagala čas in ostala na repertoarju vseh gledališč. Njene melodije so last vsega sveta, posebno še »Ženska le vara nas...«, ki je najstarejši in najtrajnejši »slager«. Zato je naše gledališče storilo prav, da jo je zopet nastudiralo, in to v še tako srečni zasedbi. Obe dosednji vpriporitvi, premijera v soboto in prva repriza v nedeljo, sta pokazali, da je občinstvo ne-

Skrivnosti opija in morfija

NAČIN PRIDOBIVANJA OPIJA IN MORFIJA. — UPORABA NEKOČ IN SEDAJ. — POSLEDICE ZAVŽIVANJA IN VBRIZGAVANJA.

Mak, iz katerega dobivamo opij, je bil že v starem veku znan po svojih zdravilnih sredstvih in njegov cvet je bil nekak simbol spanja in pozabljenja. Opij pa ni nič drugega kakor strijen sok, ki se pridobiva iz posebne vrste maka na ta način, da se ne še popolnoma dozorela glavica zareže na več mestih. Iz teh ran se odceva ona gosta tekočina, ki jo imenujemo opij. Prideluje se največ v Mali Aziji, Perziji, Egiptu, Indiji in Kitajski, v Evropi pa samo v Jugoslaviji, in sicer v Južni Srbiji, sedanjih Vardarskih banovini. Trgovina z njim je zelo dobičkonosna, kateremu se posvečajo posebno Angleži in je n. pr. znano, da je bil baš opij kriv svoječasne vojne med Anglijo in Kitajsko. Tako je Anglija dosegla, da more še danes neovirano uvažati opij v deželo »nebeškega cesarstva«.

Opij, še v večji meri pa morfij, ki se iz njega pridobiva, je v stanu že v malih količinah omiliti ali popolnoma odpraviti bolečinske občutke najrazličnejšega izvora, obenem pa povzroči neke vrste otopenost za vse one življenjske procese, ki so odvisni od naše volje. Ko izgine občutek nemirnosti in bolečine, zapade tak človek v mirno spanje. Zato se oba, opij in morfij, obilno uporabljata v zdravilstvu, posebno pri bolnikih, katerim je treba omiliti bolečine. Slaba stran opija in morfija pa obstoja v tem, da se človek, ki jo uživa, zelo hitro privadi njunim opojem in da mu je ne le težko, ampak večkrat tudi docela nemogoče ubraniti se jih. Opij in morfij sta v tem slična tobaku, toda dočim se tudi strasten kadilec naposled, če je treba, le z lastno voljo održe od njega, se od opija in morfija zamore le z dolgo in vztrajno proceduro in z zdravniško pomočjo.

Zloraba opija kot opojnega sredstva je bila že zdavnaj udomačena pri nekaterih orientalskih narodih. Ž njo se še danes usniva v opojnost prijetnega in postajajo na ta način žrtve kroničnega zastrupljenja, ki je znano pod imenom mekonizem. Najbolj razširjen način zlorabe opija je njegovo kajenje. Zgnječena kepica opija se postavi v nalašč za to pripravljeno pipico, se prižge, in ka-

dilu je treba le parkrat potegniti vase opijev dim, pa ustreže svoji strasti. Ta način pa ni udomačen samo v Aziji, pred vsem Kitajski, ampak se je zanesel tudi v Evropo in v Ameriko. V Londonu, New Yorku, San Franciscu itd. je vse polno beznic, kjer najdemo kadilci opija svoj paradiž. V Perziji opij rajše jedo, v Evropi pa ga je skoraj popolnoma izpodrinil morfij, ki se vbrizgava pod kožo in povzroča v človeku v mnogo krajšem času iste učinke.

Človek, ki je vdan opiju ali morfiju, se, dokler deluje strup v njem, počuti srečnega in zadovoljnega, da pozabi na vse brige in težave vsakdanjega življenja. V začetku je vesel, oči se mu svetijo neskajljene sreče, prijetna toplota se mu razlije po vsem telesu, preteklost in bodočnost se mu kažeta v rožnatih barvah, pomešane s prelestnimi sanjami, prelepimi, da bi se mogle kdaj uresničiti. Potem se pojavi zaspanost, obraz pobledi in človek naposled zapade v globoko spanje, ki traja 4 do 6 ur. Prebujenju pa sledi občutek splošne pobitosti in onemoglosti. Za začetnika zadostujejo že majhne količine opija, oziroma morfija, sčasoma pa se mora doza vedno bolj večati. Vse se pa konča v kroničnem zastrupljenju vsega organizma in mekonizem ter morfinito lahko primerjamo z živimi mrtvci. To so le še neke sence ljudi, ki jim vse drugo ni nič mar, ki živijo le svoji strasti. Taki ljudje postanejo popolnoma brezkoristni za človeško družbo in so nesposobni za vsako količjak komplicirano delo.

Takega kroničnega mekonista ali inorfinista vzame navadno kaka bolezen, ker je telo za zdravljenje neodporno. Rešitev zanj je le v tem, da se poda v kak sanatorij, kjer se mu količina morfija ali opija stalno a zelo počasi znižuje in se mu obenem krepi duševna zmogljivost, kajti večkrat je že nastopila hipna smrt pri takem človeku, kateremu je bil mahoma odvzet strup, na katerega je bilo njegovo telo navajeno. Taka je tedaj skrivnost in posledica opija in morfija, zato pa se pri nas tako silno pazi, da ta dva strupa ne prideta ljudem v roke in se tudi vsako tihotapstvo najobčutneje kaznuje.

Nou solnčni motor

Kdor bi hotel proizvajati energijo, ki jo sonce siplje na zemljo, bi rabil dnevno 507 milijonov ton premoga, dočim danes človeštvo za kritje vseh energij, ki jih troši, porabi pomaj približno 5 milijonov ton. Zato se danes tudi že tehnika trudi, da bi rešila problem izkoriščanja solne energije v industrijski svrhe. — Dozdajni sistemi, ki to poskušajo, se niso izkazali kot ekonomični. Takozvani solnčni motor v Kairu n. pr. izkorišča samo 4% energije, oni v Pasadeni (Kalifornija) pa niti toliko. Profesor fizike, dr. Goddard, je sedaj izumil nov sistem, o katerem trdi, da bo izkoristil 50% solne energije. Solnčni žarki se grabijo s pomočjo zrcala. Osredotočeni žarki ne padajo — kakor pri dozdajnih sistemih — na kovinski kotel, ampak na kotel iz razbeljenega kremenjaka. Zakaj kovinski kotel odbija del žarkov, kremenjak pa jih propušča. Iz kremenjaka se lahko napravijo tudi velike posode, ki ne pokajo niti pod vplivom visoke in ne enolične temperature. Parni kotel iz kremenjaka bi potemtakem odgovarjal tehničnim zahtevam. Prozorni kotel solnčnega motorja bi torej moral biti zgrajen v obliki polkrogle. Nameščen bo v žarišču zrcala, koncentrirani, solnčni žarki bodo prodirali vanj, ne da bi kaj izgubili na svoji toploti. Skozi kotel bo šla vodna struja, ki se bo v veliki vročini solnčnih žarkov pretvarjala v paro. Da bi se v prozorni vodi žarki ne razpršili, jo bodo umetno skalili z meglo živega srebra, ki zelo dobro absorbira toplotne žarke. Živo srebro bod v žarišču žarkov v obliki praška vbrizgavali v vodo. Mešanica vode in živega srebra se bo v visoki temperaturi pretvarjala v paro visoke napetosti. To paro bodo odvajali naravnost v parno turbino. Pri visokih temperaturah, ki tu nastajajo, je pričakovati, da bo iz pare

vode in živega srebra nastala homogena mešanica. Parna turbina bo zvezana z generatorjem, s tokom bodo polnili akumulatorske baterije, iz nje pa jemali tok po potrebi.

To je v glavnih potezah opis novega solnčnega motorja. Dr. Goddard je v malem že izvršil vse poskuse, ki prihajajo v poštev. Upa, da bo moderna tehnika mogla oživitviti njegov načrt. Centrale za izkoriščanje solne energije si zamislija kot zaprte zgradbe. Na krovu akumulatorske zgradbe bi bilo zrcalo iz kovine, solnčni aparat bi to zrcalo neprestano kretal za solncem. Kotel, parna turbina in dinamo bi bili vvrščeni na podnožja iz duralumina tako, da bi ležali v žarišču zrcala. Pod zrcalom bi bil rezervoar z vodo in kotel z živim srebrom ter sesalke, brizgalke, kondenzatorji. Vode in kabel za tok bi se vzdalo v temelje podnožja. V novejšem času z uspehom gradijo turbine za visoko napetost in generatorje za veliko brzino; zato najbrže tudi s kotli ne bo težav, ker vročino žarišča ublažuje tekočina, ki ga neprestano splahnuje s svežimi količinami. Po teoretičnih računih bi pri nas z zrcalom v premeru 6 m lahko celo leto dobivali po 4 konjske sile, t. j. nad 3000 vatov, od kojih lahko neprestano gori 60 žarnic po 100 sveč. V tropskih krajih bi z zrcalom v premeru 30 m mogli dobivati 650 konjskih sil, ker bi ti solnčni motorji bili zelo lahki, bi se jih lahko uporabilo tudi za zračna letala. Moderni zračni orjaki so dovolj veliki, da bi na njih namestili zrcala in močne motorje. Zrakoplova bi ne ovirali niti oblaki, ker bi se lahko dvignili nad nje. V poletju bi lahko tak zrakoplov letel 12 ur, ne da bi potrošil le kosček kuriva.

Ako dr. Goddard načrt uspe, bo pomnilo to velikanski preokret, zakaj premog in petrolej bi postala sčasoma nepotrebna.

Kdo določa žensko modo?

Naziranje, da slavni pariški modni kralji kar poljubno ustvarjajo nove mode, je napačno. Sicer je res, da se ustvarja moda v Parizu, toda za modo se navadno skrivajo gospodarski interesi posameznih industrijskih panog. Ko je tvorničarjem perja grozil polom, je sklical francoski trgovinski minister šefe vseh velikih modnih trgov in konferenci. Moda novejih peres naj se zopet uvede, kar v naši dobi priprostejšega okusa gotovo ni lahka igra. Na pomoč so poklicali neko slavno francosko igralko, ki je nastopila potem pri neki gledališki predstavi v obleki iz samih novejih peres. Že naslednjega dne so se potem v trgovinah z damskimi klobuki pojavili samo klobuki z novejimi peresi. Kljub temu pa se ni posrečilo uvesti to modo znova. Pred leti je bil že izvršen poizkus, da se uvedejo zopet dolga ženska krila, kar pa se je ponesrečilo. A tudi sedaj protestira ves svet proti dolgi modi. Ne samo v Ameriki, temveč tudi na Angleškem je bila ustanovljena ženska liga, ki je napovedala najhujši boj tej modi. Žena nekega državnega pravdnika v Liverpoolu je organizirala celo društvo prijateljic kratkih kril. Nova družba se je obrnila na vse angleške modne tvrdke in jih prosila, da naj nemudoma iz vseh izložb odstranijo vse dolge ženske obleke.

Dolgotrajna razprava

Tristan Bernard je bil priča sledečega nadvse zabavnega prizora na pariški policiji, ki ga je potem tudi objavil v nekem pariškem listu.

Stara dama iz takozvanega nižjega stanu je bila pozvana na policijo. Med njo in policijskim uradnikom se je potem razvil sledeči razgovor:

»Podpišite svoje ime!«
»Celotno?«
»Da. Rodbinsko ime in priimek.«
»Ali mislite moje dekliško ime?«
»Ne, temveč ime Vašega moža. Ali ste poročeni?«
»Ne.«
»Potem seveda dekliško ime.«
»Toda jaz sem vdova.«
»Potem pa ime Vašega umrlega so-proga.«
»Ta ni umrl, ampak je preminul.«
»To je vendar isto. Napišite rodbinsko ime pokojnika.«
»Ali priimka ne?«
»Seveda in tudi Vaš priimek.«
»Ampak, kako pa naj to napišem?«
»Prav tako, kakor je bilo na Vašem poročnem listu.«
»Poročnega lista pa nisva imela.«
»Zakaj ne?«
»Saj se nisva poročila. Pavel ni hotel...«
»Zakaj pa mi niste tega že poprej povedali. Potem morate seveda podpisati svoje dekliško ime.«
»Priimek tudi?«
»Seveda. Ali me še vedno ne razumete?«
»Razumem Vas že, toda pisati ne znam!«

Priigrala milijon in izginila

Igralka Betty Fairfax iz Londona je imela pred kratkim izredno srečo. Priigrala je namreč v igralnici v Monte Carlu v nekaj urah nad milijon dinarjev. Sedaj pa je njen mož naznanil policiji, da je odšla njegova žena zvečer iz doma, vzela s seboj vse svoje premoženje in se od tedaj ni več vrnila. Nikdo je ni več videl od tedaj, vsled česar se domneva, da je najbrže postala žrtev kakega roparskega napada.

Nova kutjepovščina?

Iz Varšave poročajo, da je tam brez sledu izginil industrialec Strzelczyk. Bil je politično zelo eksponiran in je vzdrževal zveze z ruskimi emigrantskimi organizacijami. Poljski listi sumijo, da so ga odpeljali agentje sovjetske G. P. U.

Prebrisaneč.

»Mati, daj mi dinar, spodaj stoji star mož, ki mu ga hočem izročiti.«
»Lepo, dečko, da imaš tako dobro srce; tu imaš dinar. Kje pa je mož?«
»Tu spodaj, prodaja sladoled.«

Sport

MOLNP službeno.

V nedeljo, dne 6. aprila, se odigra zadnje kolo prvenstvenih tekem in sicer ob 10. dop. na igrišču Maribor: SK Svoboda - ISSK Maribor. Ob 14. uri na igrišču SK Železničarja rezerve SK Železničar - SK Rapid in ob 16. prvo moštvo SK Železničar - SK Rapid. Službujoči odbornik predpoldne g. Amon, popoldne g. Nerat. Tajnik.

ISSK Maribor.

Drevi ob 20. uri seja upravnega odbora v Grajski kleti.

ISSK Maribor, Lawn-teniški odsek

je otvoril v nedeljo dne 30. marca sezono. Prijave novih in starih članov sprejema g. Šepc, Grajski trg 2.

Smučarski vztrajnostni teh na Gorenjskem.

Na progi od 30 km se je vršil v nedeljo na terenu nad Mrzlim Studencem smučarski vztrajni tek, ki ga je priredil SK Bled. Rezultati so bili naslednji: 1. Joško Janša (Ilirija) 2:28:17, 2. inž. Janko Janša (Bled) 2:35:21, 3. Lovro Arh (Bohinj) 2:36, 4. Murovec (Bohinj) 2:36:40, 5. Danilo Dougan (Ljubljana) 2:46:17, 6. Lado Senčar (Ljubljana) 2:58:48, 7. Zuccato (Ilirija) 3:00:35, 8. Oswald (Ilirija) 3:11:12, 9. Špan (Skala) 3:13:34.

Medmestna tekma Gradec-Maribor

se bo vršila v nedeljo dne 13. aprila v Mariboru. Mariborsko reprezentanco bodo tvorili igralci SK Železničarja in SK Rapida, ker igra ISSK Maribor isti dan v Celju proti SK Celje za prvenstvo Slovenije.

Jugoslavija - Bolgarska.

Prihodnjo nedeljo se odigra v Beogradu meddržavna nogometna tekma med Bolgarijo in Jugoslavijo. Tekma šteje k balkanskemu cupu. Sodil bo rumunski sodnik.

V ljubosumnosti

V vasi Capodarco v Italiji se je odigrala v nedeljo težka tragedija ljubosumnosti. 25letni Ferranti je imel z 11 let starejšo gospo Ottavi ljubavno razmerje, iz katerega sta izvirala 2 otroka. Nato pa je svojo ljubico zapustil, da se poroči z neko mlado kmetico. Kljub temu pa je hotel prav kmalu zopet obnoviti odnose z gospo Ottavi, kar pa je ta odločno odklonila. V jezi je potem vzel puško in prežal na svojo bivšo ljubico. Ko je prišla z dvehletnim otrokom v naročju na cesto, je pričel streljati in jo je zadel v bližino srca, da se je takoj zgrudila. Nato je težko ranil še njeno sestro in dve osebi, ki ste ga hoteli razorožiti. Po krvavem dejanju je pobegnil in potoma oddal še več streliv na svoje zasledovalce. Težko ranjeni sestri so sicer takoj odpeljali v bolnico, vendar pa ste obe že čez nekaj ur podlegli poškodbam.

Pesnik in zobozdravniki

V soboto se je vršila v Budimpešti glavna razprava proti dramatičnemu Fodorju, proti kateremu je vložila zveza zobozdravnikov tožbo radi razžaljenja časti. Zobni zdravniki so se namreč čutili užaljeni radi sledečega stavka v Fodorjevi veseloigri: »Ta zdravnik je tako propadel, da je postal zobni zdravnik«. Avtor je na razpravi izjavil, da niti od daleč ni mislil na to, da bi koga žalil. Njegovo veseloigro so igrali tudi v inozemstvu, vendar se zobni zdravniki nikjer drugje niso čutili užaljene. Sodišče je pisatelja res oprostilo, toda zobni zdravniki so se proti oprostitvi pritožili na višjo instanco.

Rumunski Monte Carlo

Bivšo poletno rezidenco rumunskega kralja Karla, Sinajo, nameravajo izpremeniti v rumunski Monte Carlo. Neka inozemska družba je že zaprosila koncesijo za ustanovitev igralnega kazina v Sinaji. Rumunska vlada je baje, kakor poročajo listi, pripravljena podeliti koncesijo, toda samo pod tem pogojem, ako se konzorcij zaveže, da bo investiral 50 milijonov lejev za nove zgradbe in oplešanje Sinaje.

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

61

»Gospod,« je dejal, »dovolite...«
»Gospod,« je rekel Borgia, »kadar boste zunaj, bežite! Glejte, da ne padete v moje roke! Sicer ste mrtvi, tako mi Boga živega!«

»Ah, ah! Takšni ste mi bolj povšeči! Smrti božja! Veste, nazadnje ste se mi že kar smilili!...«

Obenem je Ragastens nanovo ovijal svojo vrv okrog papeževih rok, ki je zavijal oči od mrkega besa, pa je vseeno moral »dovoliti«, kakor se je izražal v ljudni vitez.

»Z Bogom, gospod!« je dejal Ragastens, ko je bil gotov. »Vaš nasvet si hočem zapisati v srce. Ust vam ne zamašim: to naj vam priča, da sem velikodušen in da igram pošteno igro... Kričite! Le kričite!... Vaši ljudje vas bodo kmalu začuli...«

To rekši se je Ragastens svečano poklonil in planil na vrt. Ni še bil dobro zunaj, ko je slišal papeža, ki je na vse grlo klical na pomoč.

»Deset minut, preden ga slišijo,« je zamrmral med tekom, »pet minut preden ga najdejo, enakotoliko, preden osedlajo konje... mi pa bomo tačas že dačeli!...«

Ta hip je došel k Machiavelliju in Rafaelu:

»Brž tečimo k Spadacappi in bežimo! Četrto ure in nam bo za petami vse, kar je jezdec v papeževi bližini... Na srečo je noč globoka. Bežimo!...«

»Bežita!« je dejal Rafael z brezumno ravnodušnostjo.

Ragastens je dvignil roke proti nebu in jih spustil zopet nazaj.

»Tak daj no!« je dejal, Machiavelli ga je pogledal, kakor da bi hotel reči:

»Kaj hočete! Saj nič ne pomaga...«

»Bežita!« je povzel Rafael. »Nevarnost je samo vajina. Prisegam vama, prijatelja, da mi papež ne bo skrivil niti lasu na glavi... Bežita... bežita vendar...«

Ne dajta, za božjo voljo, da zblaznim od bolesti! Kaj vama je do tega, če jo še enkrat vidim? In naposled, če me že umore — tem boljše zame! Čemu pa naj zdaj še živim...«

»Zares,« je dejal Ragastens hladnokrvno, »umreti tu ali drugje — vseeno je!...«

In sedel je na bližnji kamen.

»Bežita!« je ponovil Rafael, vijoč si roke.

»Poslušaj!« je nenadoma izpregovoril Machiavelli,

»pojdi z nama!... Jutri zarana pa lahko greš v vilo...«

Rafael je zmajal z glavo kakor nezaupen otrok.

»Prisegem ti, da ne pojdeva nikamor... Samo pojdi...«

»petdeset korakov oddal poznam kraj, kamor se lahko skrijemo čez noč... Jutri jutraj lahko storiš, karkoli bo tvoja volja!...«

»Ali mi prisegaš?...«

»Prisegam ti!«

Vsi trije so se brzo odpravili dalje.

»Čas je bil!« je menil Ragastens ter pokazal na vilo, kjer so begale plamenice semintja...

»O moja Rosita!« je zamolklo ihtel slikar.

Hodili so dalje, in Machiavelli je kazal pot.

»Tukaj!« je dejal naposled. »Kraj je ugoden...«

Bili so v Magini votlini. Machiavelli je poznal ta breg.

Posetil ga je bil iz radovednosti, in govorice, ki so živele o njem med ljudstvom, mu niso bile neznane.

»Tu sém ne verjamem da bi prišli za nami, ako nas bodo preganjali. Zakaj, to votlino čuva zmaj, pred katerim se bodo vsaj ponoči zbalili tudi najhrabrejši ljudje...«

»Pa kako je ime temu zmaju?« je vprašal Ragastens.

»Praznoverje!... Vsa dežela misli, da ima v tej naravni jami hudič svoja vrata, kadar hodi na svet...«

V tem trenutku se je oglašil iz dalje nejasen hrup.

Ragastens je hitel na prosto, splezal na bližnjo skalo, ozrl se je po okolici ter se vrnil rekoč:

»Dragi moj, vašega zmaja ni mnogo prida: preganjali prihajajo naravnost semkaj, in kakor bi sklepali po številu plamenic, nas hoče oblegati cela majhna armada...«

Ragastens je komaj nehal govoriti, ko se je neka senca nemo vzravnala v ozadju votline. Ta senca

se je približala možem; Machiavelli in Ragastens sta s strmenjem gledala njeno bližanje. Zunaj pa se je činidaje razločnejše oglašal hrup.

»Bežati je treba!« je vzkliknil Machiavelli, ne me neč se več za neznanu bitje, ki se je bilo prikazalo v njihovem skrivališču.

»Bežati!... To je kmalu rečeno... A kod?... Obkoljeni smo... Mislimo rajši na obrambo... Preden nas primejo, jih pomečemo dober tucat v globino... Rafael!... Pokoncu, Rafael!...«

Položil je roko na njegovo ramo, in Sanzio se je zdrznil kakor človek, ki ga nenadoma zbudé iz dremotice.

»Rafael!« je zamrmrala zagoneina senca.

Priskočila je, prišla mladega slikarja za roko, dvignila ga in mu pogledala blizu v obraz... In vzkliknila je od veselja.

»Ti si!... Ti, moj Rafael!...«

»Maga!« je dejal Rafael brez začudenja, kakor da ga po skrajnem polomu njegove sreče ne more iznenaditi nobena reč na svetu.

»Po njih! Po njih!« so zdajci zatulili glasovi v noči.

»Primimo jih žive!... Primimo jih žive!... Drži, čarovnico in njene satane!...«

»Oh!... In mi niti nimamo orožja!...«

»Z mano! Z mano!« je zdajci kriknila Maga, ki je pojmla samo eno: to, da je Rafael v nevarnosti, in da ga treba oteti!...

Potegnila je Sanzia v ozadje votline. Tam je urno odrinila kup dračja in listja, in pod njim je zazijala črna, okrogla luknja.

»Brž!... Tu doli!...« je dejala Maga Machiavelliju in Ragastensu, ne da bi se vznemirjala in izpraševala, kdo sta: prišla sta z Rafaelom, torej sta morala biti prijatelja!...

Skala, ki je zapirala to luknjo, je iztrgana iz svojega ležišča in je slonela poševno nad odprtino, podprta z dvema kratkima, grčavima koloma.

In baš to luknjo je Maga v trenutku papeževga prihoda pokrivala z vejami in suhim listjem.

»Rešeni smo!« je vzkliknil Ragastens, ki je z enim samim pogledom proučil vso to enostavno napravo.

Za pomlad

Bata

Din. 229.—

Čevlji za šetnjo z visoko peto iz mehkega boksa v svetlih barvah sunburn (blesk) ali samum, s temnejšo kombinacijo.

St. 27—30 Din. 129.—
St. 31—35 Din. 149.—
St. 36—38 Din. 169.—

Ti čevlji, izdelani iz prama boksa, na rom šivani, z usnjenim podplatom in gumasto peto in s svojo zmerno cenno bodo vzradostili tako otroke kot roditelje.

Din. 269.—

Enostaven eleganten šoln, moderne zaokrožene fazono, iz najboljšega boksa, v rjavi ali črni barvi.

Lesni trgovci!

Prevzamem sekanje in tesianje lesa v gozdu blizu Maribora. Naslov v upravljalni listi. 952

Sostanovalca sprejemem.

Židovska ulica 12. 953

Radi odhoda k vojakom

prodam dobro ohranjen gramofon (kovček) z 20 ploščami za Din 700.— Naslov v upravljalni listi. 948

5000 kg krmske pese

in 4.000 kg krompirja prodaja vinarska in sadjarska šola v Mariboru. 955

Kolle

za vinograde, opore za drevesca in vrtnice nudi Mariborska lesna industrija, Koroška cesta 46. 927

Salatne sadike

kraljica majnika, braziljanke itd. dobite v vrtnariji Jemec, Prešernova ulica.

Iščem

v prometnem centru za maj ali pozneje 3-4 sobno stanovanje. Plačam do 1500 Din. Ponudbe poslati pod značko »Stalna stranka«. 928

Inserirajte

v

»Večerniku«

Mehka drva

se radi pomanjkanja prostora oddajo po Din 40.— za m³,

pri večjem odjemu po Din 35.— za m³.

Mariborska lesna industrija

AL. DOMICELJ

Koroška cesta št. 46. 907

Naisigurnejša vožnja na:

Made in England

DUNLOP

FORT

SKLADISCA IN ZAŠTOPSTVA:

MARIBOR, »Jugu« družba z o. z.

BEOGRAD, F. Melamed, Strahinjačeva 77; LJUBLJANA, BROD n. S. M. Samlaić; VA-L. Gorec nasl.; CELJE, Lad. RAŽDIN, Luka i Lovrenčić; ROPAS; SUBOTICA, Kain Lai-č; NOVISAD, Milan Berl; OSIJEK, Pavlović i drug; SPLIT, Anton Levaj; SARAJEVO, »Komercium« trgovačko poduzeće, Kralja Petra 37; BANJALUKA, Stričević i Co.; BROD n. S. M. Samlaić; VA-RAŽDIN, Luka i Lovrenčić; CRIKVENICA, Ivan Hautz; OSIJEK, Pavlović i drug; GUNDULICEVA 82; KOPRIVNICA, Vatić i drug; BOKA KOTORSKA, Veliša Vuksanović.

Generalno zastopstvo DUNLOP

Zlatko Kordoš - Zagreb - Jurišićeva ul. 3.

Vpoštevajte, da dobite sadna drevesca

ltd., zanesljive vrste in prvovrstne kakovosti samo pri

Veliki drevesnici Josip Rosenberg

Maribor, Tržaška c. 64, telef. 2301

Vse po zmerni ceni

Zahtevajte cenik

Zahvala.

Vsem, ki so našo drago soprogo, od-nosno mater, najsi bo tekom njene bole-zni, tolažili, njeno krsto s cvetjem okra-sili, njo na njeni zadnji zemeljski poti spremili k večnemu počitku ali z nama v brezmejni boli čutili, najina globoko ču-teča hvala.

Peter in Karl Beneš.